

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1.1 **Παῦλος**

ἀπόστολος

οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων

οὐδὲ δι' ἀνθρώπου

ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ

καὶ

θεοῦ πατρὸς

τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,

1.2 καὶ

οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ

ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας,

1.3 **χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη**

ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν

καὶ

κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

τοῦ δόντος ἑαυτὸν

ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν,

ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς

ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ

κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ

καὶ

πατρὸς

ἡμῶν,

/-----|

ῳ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

(1) 1.6 **Θαυμάζω**

οὕτως ταχέως

ὅτι...μετατίθεσθε

ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς

ἐν χάριτι Χριστοῦ

εἰς ἔτερον εὐαγγέλιον,

οὐκ ἔστιν ἄλλο,

εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς

καὶ

θέλοντες μεταστρέψαι τὸ

/-----|

εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

1.7

ἀλλὰ

καὶ ἐὰν ἡμεῖς

ἢ

ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν

παρ' οὐ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν,

(2) **ἀνάθεμα ἔστω.**

1.9   ώς προειρήκαμεν
              καὶ ἄρτι πάλιν
(3)   λέγω,
              εἰ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ’ ὁ παρελάβετε,
              ἀνάθεμα ἔστω.

1.10   γὰρ
        ”Ἄρτι
(4)   ἀνθρώπους πείθω
        ἦ
(5)   ----- τὸν θεόν;

        ἦ
(6)   ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν;

              εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἥρεσκον,
(7)   Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἀν ἡμην.

1.11   γὰρ
(8)   Γνωρίζω ὑμῖν,
              ἀδελφοί,
              τὸ εὐαγγέλιον
              τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ’ ἐμοῦ
              ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἀνθρωπον·

1.12   γὰρ
        οὐδὲ
              παρὰ ἀνθρώπου
(9)   ἐγὼ... παρέλαβον αὐτό^{οὔτε}
(10)   ἐδιδάχθην
              ἀλλὰ
(11)   -----
              δι ’ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1.13   γὰρ
(12)   Ἡκούσατε τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν
              ποτε
              ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ,
              καθ ’ ὑπερβολὴν
              ὅτι... ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ
              καὶ
              ἐπόρθουν αὐτήν,
              καὶ
              προέκοπτον
              ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
              ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας
              ἐν τῷ γένει μου,
              περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων

/-----|
τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων.

1.15

δὲ
ὅτε εὐδόκησεν ὁ θεὸς
    οὐ φορίσας με
        ἐκ κοιλίας μητρός μου
        καὶ
    καλέσας
        διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ

1.16

ἀποκαλύψαι τὸν

/-----|
νιὸν αὐτοῦ
    ἐν ἐμοὶ,
/-----|
ἴνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν
    ἐν τοῖς ἔθνεσιν,

(13)   εὐθέως
        οὐ προσανεθέμην
            σαρκὶ καὶ αἷματι

1.17

οὐδὲ

(14)   ἀνὴρθον
        εἰς Ἱεροσόλυμα
        πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους,
        ἀλλὰ

(15)   ἀπὴρθον
        εἰς Ἀραβίαν
        καὶ
        πάλιν

(16)   ὑπέστρεψα
        εἰς Δαμασκόν.

1.18

Ἐπειτα
μετὰ ἔτη τρία

(17)   ἀνὴρθον
        εἰς Ἱεροσόλυμα
        ἰστορῆσαι Κηφᾶν
        καὶ

(18)   ἐπέμεινα
        πρὸς αὐτὸν
        ἡμέρας δεκαπέντε,
        δὲ

(19)   ἔτερον τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον
        εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου.

1.20

δὲ
    αἱ γράφω ὑμῖν,

(20)   ἰδοὺ
        ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
        ὅτι οὐ ψεύδομαι.

1.21

Ἐπειτα

- (21) **ἵλθον**
^{1.22} εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας·
 δὲ
- (22) **ημην ἀγνοούμενος**
^{τῷ προσώπῳ}
 ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας
 ταῖς ἐν Χριστῷ.
- 1.23 δὲ
 μόνον
- (23) **ἀκούοντες ἤσαν**
 ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε
 νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν
 /-----|
 ἦν ποτε ἐπόρθει,
- 1.24 καὶ
- (24) **ἐδόξαζον... τὸν θεόν.**
 ἐν ἐμοὶ
- 2.1 "Επειτα
 διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν
 πάλιν
- (25) **ἀνέβην**
 εἰς Ἱεροσόλυμα
 μετὰ Βαρναβᾶ
 συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον·
 2.2 δὲ
- (26) **ἀνέβην**
 κατὰ ἀποκάλυψιν·
 καὶ
- (27) **ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον**
 ὁ κηρύσσω
 ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
 δὲ
- (28) ----- **τοῖς δοκοῦσιν,**
 κατ' ιδίαν
 μή πως εἰς κενὸν τρέχω
 ἢ
 ἔδραμον.
- 2.3 ἀλλ·
 οὐδὲ
- (29) **Τίτος . . . ἡναγκάσθη περιτμηθῆναι·**
 ὁ σὺν ἐμοὶ, "Ελλην ὕν,
 2.4 δὲ
- (30) -----
 διὰ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους,
 οἵτινες παρεισῆλθον
 κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν
 ἡμῶν

ἢν ἔχομεν
/-----|
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
ἴνα ἡμᾶς καταδουλώσουσιν,
οὐδὲ πρὸς ὄραν
οἵς...εἰξαμεν τῇ ὑποταγῇ,
/-----|
ἴνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ
πρὸς ὑμᾶς.

2.6 $\delta \dot{\varepsilon}$

(31) -----
ἀπὸ τῶν δοκούντων εἶναι τι,

-- ὅποιοί ποτε ἤσαν

(32) οὐδέν μοι διαφέρει
(33) πρόσωπον ὁ θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει --

(34)   γὰρ
          ^{2.7}   ἐμοὶ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο,
              ἀλλὰ
              τούναντίον

ιδόντες
/-----|
ὅτι πεπίστευμαί τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυθυστίας
καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,

γὰρ ὁ ἐνεργήσας Πέτρῳ
εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς

ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,
καὶ
γνόντες τὴν χάριν
τὴν δοθεῖσάν μοι,

Ιάκωβος καὶ

Κηφᾶς
καὶ

Iωάννης,
οἱ δὲ

(35) δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ... κοινωνίας,
καὶ

2,10

- 2.11 δὲ
 Ὅτε ἥλθεν Κηφᾶς
 εἰς Ἀντιόχειαν,
 κατὰ πρόσωπον
- (36) αὐτῷ ἀντέστην,
 ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.
- 2.12 γάρ
 πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τινας
 ἀπὸ Ἰακώβου
 μετὰ τῶν ἐθνῶν
- (37) συνήσθιεν·
 δὲ
 ὅτε ἥλθον,
- (38) ὑπέστελλεν
 καὶ
- (39) ἀφώριζεν ἔαντόν
 φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.
- 2.13 καὶ
 (40) συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι,
 ὥστε καὶ Βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει.
- 2.14 ἀλλ᾽
 ὅτε εἶδον
 ὅτι οὐκ ὄρθιοποδοῦσιν
 πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου,
- (41) εἶπον τῷ Κηφᾷ
 ἔμπροσθεν πάντων,
 δὲ
 Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς
 καὶ
 οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς ζῆς,
 πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν.
- 2.15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι (ὄντες)
 καὶ
 οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἀμαρτωλοί.
- δὲ
 εἰδότες
 ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος
 ἐξ ἔργων νόμου
 εἰὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
- καὶ
 εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν
- (42) ἡμεῖς...ἐπιστεύσαμεν,
 ἵνα δικαιωθῶμεν
 ἐκ πίστεως Χριστοῦ
 καὶ
 οὐκ ἐξ ἔργων νόμου,
 ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σάρξ.

2.17

δὲ

ζητοῦντες δικαιωθῆναι
ἐν Χριστῷ

εἰ...εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμαρτωλοί,

(43) ἄρα Χριστὸς (ἐστὶν) ἀμαρτίας διάκονος;

(44) μὴ γένοιτο.

2.18

γὰρ

ἄ κατέλυσα

εἰ ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ,

(45) παραβάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω.

2.19

γὰρ

διὰ νόμου

(46) ἐγὼ... νόμῳ ἀπέθανον,

ἴνα θεῷ ζήσω.

(47) Χριστῷ συνεσταυρωματι·

2.20 δὲ

(48) ζῶ οὐκέτι ἐγώ,

δὲ

(49) ζῆ... Χριστός·

ἐν ἐμοὶ

δὲ

(50) ὁ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ,

ἐν πίστει

ζῶ

τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ

τοῦ ἀγαπήσαντός με

καὶ

παραδόντος ἐαυτὸν

ὑπὲρ ἐμοῦ.

(51) ^{2.21} οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ·

γὰρ

διὰ νόμου

εἰ...δικαιοσύνη,

(52) ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3.1

Ὕπανθοι Γαλάται,

(53) τίς οὐδᾶς ἐβάσκανεν,

κατ' ὄφθαλμοὺς

οἵς... Ιησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐσταυρωμένος

(54) ^{3.2} τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν
                        ἀφ' ὑμῶν·
                        ἐξ ἔργων νόμου
τὸ πνεῦμα ἐλάβετε
                        ἢ
                        ἐξ ἀκοῆς πίστεως.

(55) ^{3.3} οὕτως ἀνόητοι ἐστε.

ἐναρξάμενοι
πνεύματι
νῦν
σαρκὶ

(56) ἐπιτελεῖσθε.

(57) ^{3.4} τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ,

εἴ γε καὶ
(58) ----- εἰκῇ.

3.5   οὗν
ό ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα
καὶ
ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν,
(59) -----
                        ἐξ ἔργων νόμου
                        ἢ
                        ἐξ ἀκοῆς πίστεως.

(60) ^{3.6} -----
καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ,
καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

3.7   ἄρα
(61) γινώσκετε
                        οἱ ἐκ πίστεως,
                        ὅτι...οὗτοι νιοί εἰσιν Ἀβραάμ.

3.8   δὲ
                        ἐκ πίστεως
                        προϊδοῦσα...ὅτι...δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς,
(62) ἡ γραφὴ...προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ
                        /---|
                        ὅτι Ἐνευλογηθήσονται πάντα τὰ ἔθνη.
                        ἐν σοὶ

(72) η
----- ----- ----- *ἐπιδιατάσσεται.*

3.16 $\delta\dot{\epsilon}$
(73) *τῷ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι
καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ.*

(74) *οὐ λέγει,*
          Καὶ τοῖς σπέρμασιν,
              ώς ἐπὶ πολλῶν,
              ἀλλ᾽ .

(75) -----,
              ώς ἐφ ἐνός,
          Καὶ τῷ σπέρματί σου,
              ὅς ἐστιν Χριστός.

3.17 $\delta\dot{\epsilon}$
(76) *τοῦτο λέγω.*

μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονὼς
διαθήκην...ό...νόμος οὐκ ἀκυροῖ
προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ

εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.

3.18 $\gamma\grave{a}\rho$
              ἐκ νόμου
              εἰ...---- ή κληρονομία,
(77) *οὐκέτι -----
              ἐξ ἐπαγγελίας.*

$\delta\dot{\epsilon}$
              δι ἐπαγγελίας
(78) *τῷ Ἀβραὰμ...κεχάρισται ὁ θεός.*

3.19 $\sigma\tilde{\nu}$
(79) *Tí ὁ νόμος;*

τῶν παραβάσεων χάριν
(80) *προσετέθη,*
              ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα
                      ῳ ἐπήγγελται,
              διαταγεὶς
              δι ἀγγέλων
              ἐν χειρὶ μεσίτου.

3.20 $\delta\dot{\epsilon}$
(81) *ὁ μεσίτης ἐνὸς οὐκ ἐστιν,*
              δὲ
(82) *ὁ θεὸς εἰς ἐστιν.*

3.21 $\text{O}^{\tilde{\nu}}\text{v}$

(83) *'O νόμος* -----
κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ;

(84) *μὴ γένοιτο.*

γὰρ
εἰ ἐδόθη νόμος
      ό δυνάμενος ζωιποιῆσαι,
      ὅντως
      ἐκ νόμου
(85)   ἄν τινα δικαιοσύνη.
            3.22   ἀλλὰ
(86)   συνέκλεισεν τὴν γραφὴν τὰ πάντα
      ὑπὸ ἀμαρτίαν,
      ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.

3.23 δὲ
Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν
ὑπὸ νόμου
(87) ἐφρουρούμεθα
συγκλειόμενοι
εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι,

3.24 ὥστε
(88) ὁ νόμος πατιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν
εἰς Χριστόν,
ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν.

3.25 δὲ
έλθούσης τῆς πίστεως
ύπὸ παιδαγωγόν
(89) οὐκέτι... ἐσμεν.

3.27 γὰρ ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε,

(92)   ^{3.28} *οὐκ ἔνι Ιουδαῖος*
                         οὐδὲ
                         "Ελλην,
(93)   *οὐκ ἔνι δοῦλος*
                         οὐδὲ
                         ἐλεύθερος.

- (94) οὐκ ἔνι ἄρσεν
καὶ
θῆλυ·
γὰρ
(95) πάντες ὑμεῖς εἰς ἐστε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
- 3.29 δὲ
εἰ ὑμεῖς Χριστοῦ,
(96) ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ,
κατ' ἐπαγγελίαν
(97) κληρονόμοι ----.
- 4.1 δὲ
(98) Λέγω,
έφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιος ἐστιν,
οὐδὲν διαφέρει δούλου
κύριος πάντων ὅν,
4.2 ἀλλὰ
ὑπὸ ἐπιτρόπους
ἐστίν καὶ
οἰκονόμους
ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός.
- 4.3 οὕτως καὶ
ὅτε ἦμεν νήπιοι,
ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου
(99) ἥμεῖς... ἥμεθα δεδουλωμένοι·
- 4.4 δὲ
ὅτε ἤλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,
100 ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν νιὸν αὐτοῦ,
γενόμενον ἐκ γυναικός,
γενόμενον ὑπὸ νόμου,
4.5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμου ἐξαγοράσῃ,
ἵνα τὴν νίοθεσίαν ἀπολάβωμεν.
- 4.6 δὲ
"Οτι ἐστε νιοί,
101 ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νιοῦ αὐτοῦ
εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν
κρᾶζον,
Αββα
ὁ πατήρ.
- 4.7 ὕστε
102 οὐκέτι εἰ δοῦλος
ἀλλὰ
103 -- νιὸς.
δὲ

- 104 εἰ νιὸς,
-- καὶ κληρονόμος
διὰ θεοῦ.
- 4.8   Ἐλλὰ
τότε
μὲν
οὐκ εἰδότες θεὸν
- 105   έδουλεύσατε τοῖς φύσει
                        μὴ οὖσιν θεοῖς·
- 4.9   δὲ
νῦν
γνόντες θεόν,
δὲ
μᾶλλον
γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ,
- 106   πᾶς ἐπιστρέφετε
πάλιν
ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ
καὶ
πτωχὰ στοιχεῖα
οἵς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε.
- 107   4.10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε
καὶ
μῆνας
καὶ
καιροὺς
καὶ
ένιαυτούς,
- 108   4.11 φοβοῦματι ὑμᾶς
μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
- 109   4.12 Γίνεσθε
ώς ἐγώ,
ὅτι κἀγώ ὡς ὑμεῖς,
ἀδελφοί,
110   δέοματι ὑμῶν.
- 111   οὐδέν με ἡδικήσατε·
4.13   δὲ

δι ' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
 ὅτι...εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,
 4.14 καὶ
     ἐν τῇ σαρκὶ μου
     τὸν πειρασμὸν ὑμῶν...οὐκ ἐξουθενήσατε
     οὐδὲ
     ἐξεπτύσατε,
     ἀλλὰ
     ώς ἄγγελον θεοῦ
     ἐδέξασθέ με,
     ώς Χριστὸν Ἰησοῦν.

4.15   οὖν
 113   ποῦ ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν.

γάρ
 114   μαρτυρῶ ὑμῖν
         εἰ δυνατὸν
         ἐξορύζαντες
         ὅτι...τοὺς ὄφθαλμοὺς ὑμῶν...ἐδώκατε μοι.
 4.16   ῳστε
 115   ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα
         ἀληθεύων ὑμῖν.

116   4.17 ζηλοῦσιν ὑμᾶς
         οὐ καλῶς,
         ἀλλὰ
 117   ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν,
         ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
 4.18   δὲ
 118   (ἐστιν) καλὸν ζηλοῦσθαι
         ἐν καλῷ
         πάντοτε
         καὶ
 119   (----) -----
         μὴ μόνον
         ἐν τῷ παρεἶναι με
         πρὸς ὑμᾶς.
 4.19   τέκνα μου,
         οὓς πάλιν ὠδίνω
         μέχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς
         ἐν ὑμῖν.

4.20   δὲ
 120   ἥθελον παρεἶναι
         πρὸς ὑμᾶς ἄρτι
         καὶ
         ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου,
         ὅτι ἀποροῦμαι
         ἐν ὑμῖν.

121   ^{4.21} **Λέγετέ μοι,**
             οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι,
 122   **τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε.**

123   ^{4.22}   γάρ
         γέγραπται
             ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν,
                     ἐνα ἐκ τῆς παιδίσκης
                     καὶ
                     ἐνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας.
 124   ^{4.23}   ἀλλ᾽
             οἱ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται,
                     δὲ
 125   οἱ ἐκ τῆς ἐλευθέρας δι' ἐπαγγελίας -----.

126   ^{4.24} **ἄτινά ἔστιν ἀλληγορούμενα.**
             γάρ
 127   **αῦται εἰσιν δύο διαθῆκαι,**
             μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ εἰς δουλείαν γεννῶσα,
                     ἥτις ἔστιν Ἀγάρ.
 128   ^{4.25}   δὲ
         τὸ Ἀγάρ Σινᾶ ὅρος ἔστιν
                     ἐν τῇ Ἀραβίᾳ.
             δὲ
 129   **συστοιχεῖ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ,**
             γάρ
 130   **δουλεύει**
             μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

131   ^{4.26}   δὲ
         ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐλευθέρα ἔστιν,
                     ἥτις ἔστιν μήτηρ ἡμῶν.
 132   ^{4.27}   γάρ
         γέγραπται,
             Ἐύφρανθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα,
                     ρῆξον
                     καὶ
                     βόησον,
                     ἡ οὐκ ὠδίνουσα.
             ὅτι πολλὰ (εἰσὶν) τὰ τέκνα
                     τῆς ἐρήμου

μᾶλλον ἡ
 τῆς ἔχούσης τὸν ἄνδρα.

133   ^{4.28}
             δέ,
             ἀδελφοί,
             κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας
             ὑμεῖς... τέκνα ἔστε.

- 4.29   ἀλλά ·
                 κατὰ σάρκα
                 ὥσπερ τότε ὁ... γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν
                 κατὰ πνεῦμα,
- 134   - . . . -----
                 οὗτος
                 καὶ
                 νῦν.
- 4.30   ἀλλὰ
 135   *τί λέγει ἡ γραφή.*
- 136   "Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην
                 καὶ
                 τὸν νιὸν αὐτῆς ·
                 γάρ
 137   οὐ μὴ κληρονομήσει ὁ νιὸς τῆς παιδίσκης
                 μετὰ τοῦ νιοῦ τῆς ἐλευθέρας.
- 4.31   διό
                 ἀδελφοί
                 παιδίσκης
- 138   οὐκ ἐσμὲν... τέκνα
                 ἀλλὰ
- 139   -----
                 τῆς ἐλευθέρας.
- 140   ^{5.1} τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς *Χριστὸς ἤλευθέρωσεν.*
                 οὖν
 141   *στήκετε*
                 καὶ
 142   μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
- 5.2   "Ιδε
 143   *ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν*
                 ἐὰν περιτέμνησθε,
                 ὅτι... Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.
- 5.3   δὲ
                 παντὶ¹
 144   *μαρτύρομαι... ἀνθρώπῳ*
                 πάλιν   περιτεμνομένῳ

                 ὅτι ὁφειλέτης ἐστὶν
                 ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.
- 145   ^{5.4} *κατηργήθητε*
                 ἀπὸ Χριστοῦ,
                 οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε,

145 τῆς χάριτος ἐξεπέσατε.

5.5 γὰρ πνεύματι
ἐκ πίστεως

146 ἡμεῖς... ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.

5.6 γὰρ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
οὐτε

147 περιτομή τι ισχύει
οὐτε

148 ἀκροβυστία -- -----
ἀλλὰ

149 πίστις -- -----
δι ' ἀγάπης
ἐνεργούμενη.

150 5.7 Ἐτρέχετε καλῶς·

151 τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν
τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι.

152 5.8 ἡ πεισμονὴ οὐκ (ἐστίν)
ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

153 5.9 μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.

154 5.10 ἐγὼ πέποιθα
εἰς ὑμᾶς
ἐν κυρίῳ
ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε·
δὲ

155 ὁ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα,
ὅστις ἔὰν ἥ.

5.11 δέ
ἀδελφοί,
εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω,
156 ἐγώ... τι ἔτι διώκομαι.

157 ἄρα
κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.

158 5.12 ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

5.13 γὰρ
ἐπ ' ἐλευθερίᾳ
· γμεῖς ἐκλήθητε,
ἀδελφοί ·

160 μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν -----

εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ,

ἀλλὰ

διὰ τῆς ἀγάπης

δουλεύετε ἀλλήλοις.

5.14 γὰρ

ἐν ἐνὶ λόγῳ

162 ὁ πᾶς νόμος... πεπλήρωται,

ἐν τῷ

Ἄγαπήσεις τὸν πλησίον σου
ώς σεαυτόν.

5.15 δὲ

εἰ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε,

163 βλέπετε

ὑπὸ ἀλλήλων

μὴ ἀναλωθῆτε.

5.16 δὲ

164 Λέγω

πνεύματι περιπατεῖτε

καὶ

ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.

5.17 γὰρ

ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ

κατὰ τοῦ πνεύματος,

δὲ

166 τὸ πνεῦμα -----

κατὰ τῆς σαρκός,

γὰρ

167 ταῦτα ἀλλήλοις ἀντίκειται,

ἄ ἐὰν θέλητε

ἴνα μὴ... ταῦτα ποιῆτε.

5.18 δὲ

εἰ πνεύματι ἄγεσθε,

168 οὐκ ἐστὲ

ὑπὸ νόμον.

5.19 δὲ

169 φανερὰ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός,

ἄτινά ἐστιν πορνεία,

ἀκαθαρσία,

ἀσέλγεια,

εἰδωλολατρία,

φαρμακεία,

ἔχθραι,

ἔρις,

ζῆλος,

5.20

5.21

θυμοί,
έριθείαι,
διχοστασίαι,
αἱρέσεις,
φθόνοι,
μέθαι,
κῶμοι
καὶ
τὰ ὅμοια τούτοις,
ἄ προλέγω ὑμῖν
καθὼς προεῖπον
/-----|
ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες
βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

5.22

δὲ

170 Ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη
χαρά
εἰρήνη,
μακροθυμία
χρηστότης
ἀγαθωσύνη,
πίστις
πραΰτης
ἐγκράτεια.
κατὰ τῶν τοιούτων
5.23
οὐκ ἔστιν νόμος.

5.24

δὲ

172 οἱ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν
σὺν τοῖς παθήμασιν
καὶ
ταῖς ἐπιθυμίαις.

5.25

173 πνεύματι καὶ στοιχῶμεν.

174 5.26 μὴ γινώμεθα κενόδοξοι,
ἀλλήλους προκαλούμενοι,
ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6.1

Ἄδελφοί,
ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος
ἐν τινι παραπτώματι,
175 ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον
ἐν πνεύματι πραΰτητος,
σκοπῶν σεαυτόν
μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς.

176 6.2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε
καὶ

οὗτως
 177 ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.
 6.3 γὰρ
 εἰ δοκεῖ τις εἶναι τι
 μηδὲν ὅν,
 178 φρεναπατᾶ ἐαυτόν.
 6.4 δὲ
 179 τὸ ἔργον ἐαυτοῦ δοκιμαζέτω ἐκαστος,
 καὶ
 τότε
 εἰς ἐαυτὸν μόνον
 180 τὸ καύχημα ἔξει
 καὶ
 181 οὐκ (τὸ καύχημα ἔξει)
 εἰς τὸν ἔτερον.
 6.5 γὰρ
 182 ἐκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.
 6.6 δὲ
 183 Κοινωνείτω ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον
 τῷ κατηχοῦντι
 ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
 184 6.7 Μὴ πλανᾶσθε,
 185 θεὸς οὐ μυκτηρίζεται.
 γὰρ
 ὃ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος,
 186 τοῦτο καὶ θερίσει.
 6.8 ὅτι ὁ σπείρων
 εἰς τὴν σάρκα ἐαυτοῦ
 ἐκ τῆς σαρκὸς
 θερίσει φθοράν,
 δὲ
 ὁ σπείρων
 εἰς τὸ πνεῦμα
 ἐκ τοῦ πνεύματος
 θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
 6.9 δὲ
 τὸ καλὸν ποιοῦντες
 μὴ ἐγκακῶμεν,
 γὰρ
 187 καιρῷ ἴδιῳ θερίσομεν
 μὴ ἐκλυόμενοι.
 6.10 ἄρα οὖν
 ὡς καιρὸν ἔχομεν,

- 189   ἐργαζόμεθα τὸ ἀγαθὸν
           πρὸς πάντας,
           δὲ
- 190   (ἐργαζόμεθα τὸ ἀγαθὸν)
           μάλιστα
           πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.
- 191   6.11   Ἰδετε
           πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα
           τῇ ἐμῇ χειρὶ.
- 192   6.12   ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκὶ,
           οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι,
           μόνον ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ διώκωνται.
- 193   6.13   γὰρ
           οὐδὲ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν
           ἀλλὰ
- 194   θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι,
           ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ
           ἵνα... καυχήσωνται.
- 195   6.14   δὲ
           ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι
           εἰ μὴ -----
           ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
           δι᾽ οὓς
           ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται
           κάγὼ κόσμῳ -----.
- 196   6.15   γὰρ
           οὖτε
- 197   περιτομή τὶ ἐστιν
           οὖτε
- 198   ἀκροβυστία -- -----
           ἀλλὰ
- 199   καὶ τίσις -- -----.
- 200   6.16   καὶ
           ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν,
           ἐπ᾽ αὐτοὺς
- 201   εἰρήνη... καὶ ἔλεος ----
           καὶ
- 202   ----- . . . -----
           ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.
- 203   6.17   Τοῦ λοιποῦ
           κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω.
           γὰρ
           ἐν τῷ σώματί μου
           ἐγὼ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ... βαστάζω.

203 6.18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ----
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
ἀδελφοί·
ἀμήν.